

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра терапевтичної стоматології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
Ірина Солонинко

“21__” червня__2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ**

**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 “Стоматологія”
для студентів III курсу**

ОК 33.3

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
терапевтичної стоматології
Протокол №12_
від “13” червня 2023 р.
Завідувач кафедри
проф. Володимир Зубачик

Затверджено
профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін
Протокол № 2__
від “16” червня 2023 р.
Голова профільної методичної комісії
проф. Ян Варес

ЛЬВІВ-2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завідувач кафедри терапевтичної стоматології
д.м.н., проф. Володимир Зубачик,
завуч кафедри терапевтичної стоматології
доц., к.м.н. Анна Бучковська,
доц., д.м.н. Анастасія Фурдичко.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доц. кафедри стоматології дитячого віку,
к.м.н., Вікторія Іванчишин,
доц. кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології
та стоматології ФПДО,
к.м.н., Уляна Стадник.

Завідувач кафедри
терапевтичної стоматології

професор Володимир Зубачик

ВСТУП Програма виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології (для студентів III курсу стоматологічного факультету) складена
 відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*
 галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
 спеціальності 221 «Стоматологія»
 освітньої програми *магістра стоматології*

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Відповідно до навчального плану проходження виробничої лікарської практики для студентів 3 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з основних клінічних дисциплін (пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань, фармакології).

Виробнича лікарська практика проводиться залученням студентів в якості помічника лікаря терапевта-стоматолога у терапевтичному відділенні стоматологічної поліклініки.

Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології є складовою частиною терапевтичної стоматології – дисципліни, методи якої спрямовані на збереження стоматологічного здоров'я порожнини рота людей, профілактику виникнення хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

Проходження виробничої лікарської практики передбачає засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи лікаря-стоматолога та основних маніпуляцій і їх відпрацювання під контролем керівника від бази практики; самостійної роботи студента у терапевтичних відділеннях стоматологічного центру та закріплення отриманих знань і умінь у вигляді засвоєння практичних навичок, заповнення основної звітної документації, індивідуальної роботи та підготовки до підсумкового контролю знань.

Предметом проходження виробничої лікарської практики є виконання стоматологічних маніпуляцій, що охоплюють весь спектр профілактичної роботи лікаря-стоматолога, і медичних стоматологічних маніпуляцій помічника лікаря терапевта-стоматолога і лікаря-стоматолога, які базуються на питаннях етіології, патогенезу, клінічних проявах захворювання зубів і тканин пародонта та методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходах щодо запобігання найпоширенішим захворюванням.

Міждисциплінарні зв'язки: проходження виробничої лікарської практики для студентів 3 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології, внутрішньої медицини, соціології, а також з основних клінічних дисциплін (пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань), з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика формує засади подальшого вивчення студентом дисциплін професійної підготовки – терапевтичної стоматології, що передбачає інтеграцію "по вертикалі" та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою проходження виробничої лікарської практики є перевірка та закріплення знань і практичних навичок лікаря терапевта-стоматолога, отриманих студентами відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

1.2. Основними завданнями проходження виробничої практики є:

- Використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів

вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (амбулаторну карту стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи).

- Визначати зміст організації роботи терапевтичного стоматологічного відділення поліклініки, дотримуватися лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режиму, демонструвати знання щодо методів стерилізації стоматологічного інструментарію та порядку догляду за ним.

- Проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовувати на практиці провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології, обґрунтувати і формулювати попередній діагноз; вміти аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, скласти план лікування хворого на карієс, його ускладнення та некаріозні ураження в залежності від форми, перебігу захворювання, віку та загального стану пацієнта, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.

- Оволодіти методами знеболення при лікуванні одонтопатології, препарування каріозних порожнин за Блеком, роботи стоматологічним інструментарієм і ендодонтичними інструментами, методиками роботи з пломбувальними матеріалами хімічного, світлового твердіння, для тимчасових пломб і корневих каналів.

- Оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на стоматологічному прийомі у лікаря стоматолога-терапевта.

- Проводити оцінку стану гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її. Надавати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта з одонтопатологією.

- Ознайомитися із веденням обліково-звітної документації лікаря стоматолога-терапевта, виписувати рецепти і знати вимоги до умов зберігання медикаментозних препаратів, пояснювати механізм впливу під час їх застосування.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту практика «Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології» забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– *Інтегральна*: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– *Загальні*:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- *Фахові компетентності спеціальності (ФК):*

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
10. Спроможність до організації та проведення лікувальноевакуаційних заходів.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Матриця компетентностей освітньої компоненти «Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології»

Програмні компетентності	«Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології» ОК 33.3
Загальні компетентності	
ЗК 1 датність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	-
ЗК 2 знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+
ЗК 3 датність застосовувати знання у практичній діяльності.	+
ЗК 4 датність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	-
ЗК 5 датність спілкуватися англійською мовою.	-
ЗК 6 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	-
ЗК 7 датність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+
ЗК 8 датність до адаптації та дії в новій ситуації.	-
ЗК 9 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+
ЗК 10 датність бути критичним і самокритичним.	-
ЗК 11 датність працювати в команді.	+
ЗК 12 Прагнення до збереження навколишнього середовища.	-
ЗК 13 датність діяти соціально відповідально та свідомо.	-
ЗК 14 датність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	-
ЗК 15 датність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	-
Фахові компетентності	
ФК 1 Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	+
ФК 2 Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	+
ФК 3 Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	+
ФК 4 Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 5 Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування	+

захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	
ФК 6 Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	-
ФК 7 Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки з супутніми соматичними захворюваннями.	-
ФК 8 Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	-
ФК 9 Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 10 Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.	-
ФК 11 Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	-
ФК 12 Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	-
ФК 13 Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	-
ФК 14 Спроможність ведення нормативної медичної документації.	+
ФК 15 Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	-
ФК 16 Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	-
ФК 17 Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	-
ФК 18 Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.	-

	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>					
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та показники, що їх характеризують.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень.
4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.	Знати державну мову, включно професійного спрямування. Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування.	Вміти користуватися державною мовою та іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Мати сучасні знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.

				діяльності.	
6.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Мати необхідні знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел.	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
7.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації.
8.	Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності.	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності.
9.	Здатність до вибору стратегії спілкування.	Знати методи реалізації знань у виборі стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
10.	Здатність працювати у команді.	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток.
11.	Навички між особистісної взаємодії.	Знати способи міжособистісної взаємодії при спілкуванні з колегами та пацієнтами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час міжособистісної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з

				професійній діяльності.	високим рівнем автономності.
12	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Знати морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	Використовувати у практичній діяльності морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	Дотримуватись під час професійної діяльності морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.	Нести персональну відповідальність за дотримання морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.
13	Навички здійснення безпечної діяльності.	Здатність оцінювати рівень небезпеки при виконанні професійних завдань.	Вміти здійснювати професійну діяльність з дотриманням правил безпеки	Забезпечувати якісне виконання професійної роботи з дотриманням правил безпеки.	Нести персональну відповідність за дотримання правил безпеки при виконанні професійних завдань.
14	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Здатність оцінити стан навколишнього середовища.	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища.	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища.	Нести персональну відповідність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань.
15	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадянську позицію та діяльність.
Спеціальні (фахові компетентності)					
1.	Збирання медичної інформації про стан пацієнта	Принципи та послідовність обстеження стоматологічного пацієнта з одонтопатологією,	Оцінювати загальний, психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-	Демонструвати володіння морально-деонтологічними	Нести відповідальність за дотримання принципів обстеження

		захворюваннями пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота.	лицевої ділянки. Аналізувати необхідність призначення тих чи інших методів обстеження стоматологічного хворого, їх інформативність та значимість при діагностиці одонтопатології, хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Оцінювати стан зубів, пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота та зміни в них. Трактувати результати основних клінічних та додаткових методів обстеження при різних одонтологічних захворюваннях, хворобах пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології при спілкування з пацієнтом, родичам пацієнта, колегами.	стоматологічного пацієнта
2.	Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень	Біохімічний склад слини, ротової рідини, їх біофізичні властивості (рН, ремінералізуючий потенціал тощо). Суть, методика проведення тесту емалевої резистентності, електроодонтодіагностики. Показання до рентгендіагностики, люмінісцентної, транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії. Гігієнічні та пародонтальні індекси. Нормальні величини основних констант людини (клінічний, біохімічний аналіз крові, сечі тощо) та зміни в них при запальних процесах,	Оцінити та інтерпретувати результати біохімічних, біофізичних, мікробіологічних досліджень слини та ротової рідини, рН та ремінералізуючі властивості. Проводити ТЕР-тест, ЕОД та інтерпретувати результати. Призначити по показанням та оцінити результат рентгендіагностики, люмінісцентної, транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії. Провести визначення гігієнічних та пародонтальних індексів, оцінити їх результати. Оцінити	Вміти обґрунтовано пояснити зміни стану зубів, пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота, слини (ротової рідини), крові, сечі пацієнту, родичам пацієнта, при обговоренні з колегами.	Нести відповідальність за правильність та точність оцінки лабораторних та інструментальних методів дослідження.

		алергічних станах тощо. Цитологічне, мікробіологічне дослідження органів та тканин зубо-щелепного апарату, ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта. Методи визначення довжини кореневого каналу.	зміни в клінічних, імунологічних, біохімічних аналізах крові, сечі тощо. Інтерпретувати результати цитологічних, гістологічних досліджень при різних патологічних станах. Проводити визначення довжини кореневого каналу різними методами.		
3.	Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання	Клінічні прояви (скарги, анамнез захворювання, результати об'єктивного обстеження) різних форм основних одонтологічних захворювань (карієсу та некаріозних уражень, пульпіту, періодонтиту), хвороб пародонта, слизової оболонки порожнини рота	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1)*. За стандартними методиками, використовуючи логічний аналіз попередньо отриманих даних суб'єктивного та об'єктивного обстеження, додаткових методів, проведеної диференційної діагностики встановлювати клінічний діагноз стоматологічного захворювання. Класифікувати каріозні та некаріозні ураження, захворювання ендодонта (пульпи та періодонта), хвороби пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота за перебігом, глибиною ураження, клінікоморфологічними формами.	Вміти обґрунтувати клінічний діагноз стоматологічного захворювання для пацієнта, при обговоренні з колегами.	Нести відповідальність за вірогідність та точність встановлення діагнозу
4.	Діагностування невідкладних станів та визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги	Знати клінічні прояви невідкладних станів на стоматологічному терапевтичному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми невідкладних станів. Виконувати лікарські маніпуляції щодо надання екстреної медичної	Аналізувати причини виникнення невідкладного стану пацієнта на стоматологічному у	Нести відповідальність за своєчасне діагностування невідкладних станів та правильність надання

		установі); тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги	допомоги, використовуючи стандартні схеми за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу	прийомі та за будь-яких обставин	екстреної медичної допомоги
5.	Проведення лікування основних одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота	Етапи лікування різних форм карієсу та його ускладнень (пульпіту та періодонтиту). Склад, властивості, показання до використання пломбувальних матеріалів для постійних і тимчасових пломб, лікувальних прокладок, пломбування кореневих каналів (силери та філери) та методики їх застосування.	Призначати та проводити лікування основних стоматологічних захворювань (карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту, періодонтиту, гінгівіту, пародонтиту, захворювань органів і слизової оболонки порожнини рота) за існуючими алгоритмами та стандартними схемами відповідно до списку стоматологічних маніпуляцій	Вміти обґрунтувати вибір методики лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнта та при обговоренні з колегами, родичами хворого.	Нести відповідальність за вибір та правильність виконання окремих стоматологічних маніпуляцій при лікуванні основних стоматологічних захворювань
6.	Планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань	Схеми масової та індивідуальної профілактики одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та місцевої медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	Вміння організувати заходи масової, індивідуальної профілактики стоматологічних захворювань	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність профілактичних міроприємств
7.	Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології	Особливості перебігу та лікування основних стоматологічних захворювань при фізіологічних станах та соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта. Особливості знеболення у пацієнтів з соматичною патологією.	Оцінити стан пацієнта при вагітності, хворобах крові та кровотворних органів, серцево-судинних захворюваннях, психічних порушеннях, хворобах дихальної системи та середостіння, ендокринної, скелетно-м'язової системи та сполучної тканини, інфекційних та паразитарних хвороб. Прийняти обґрунтоване рішення щодо вибору методу знеболення	Вміти обґрунтувати вибір методики лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнтів в особливому фізіологічному стані та при соматичній патології та при обговоренні з	Нести відповідальність за безпечність проведених маніпуляцій при лікуванні стоматологічного хворого в особливому фізіологічному стані та при соматичній патології

			та лікування основного стоматологічного захворювання в даній ситуації, призначення медикаментозних засобів тощо	колегами, родичами хворого.	
8.	Ведення медичної документації	Перелік необхідної для ведення медичної документації терапевтичного прийому (згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02.2012р.)	Заповнювати основні форми медичної документації терапевтичного прийому: форми № 043/о “Медична карта стоматологічного хворого; № 037/о “Листок щоденного обліку роботи лікарястоматолога”; № 039-2/о «Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога.	Вміти співпрацювати, обмінюватися інформацією про стан пацієнта з профільними спеціалістами...	Нести відповідальність за своєчасність, правильність оформлення медичної документації
9.	Здатність оцінювати вплив чинників навколишнього середовища на стан зубощелепної системи людини та здоров'я в цілому	Зміни біохімічного складу, будови та властивостей твердих тканин зубів при підвищеному вмісті фтору (селену) у воді та ґрунті ендемічних зон	Оцінити вплив екзогенних чинників на стан твердих тканин зубів.	Вміти пояснити пацієнту значення мінеральних речовин, мікроелементів для правильного формування зубів, щелеп та кісткової системи	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: проходження «Виробничої лікарської практики» закладає фундамент для формування у подальшому практичної частини програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 221 «Стоматологія»:

1. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

2. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

3. Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження пацієнтів із стоматологічним захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань.

4. Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення талогічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

5. Встановлювати діагноз невідкладних станів у лікувальній установі.

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу.

10. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

11. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

12. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

13. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

14. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу.

Результати навчання для «**Виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології**».

Знати:

- Принципи та норми лікарської етики і медичної деонтології.
- Структуру стоматологічної поліклініки та організацію роботи відділення терапевтичної стоматології лікувального закладу.

- Вимоги до ведення обліково-звітної документації стоматологічного прийому.
- Правила дезінфекції і стерилізації стоматологічного обладнання, інструментарію.
- Правила техніки безпеки роботи зі стоматологічним обладнанням під час роботи в стоматологічному кабінеті.
- Основні та додаткові методи обстеження стоматологічного хворого на терапевтичному прийомі при діагностиці карієсу, некаріозних уражень твердих тканин зуба, пульпіту, періодонтиту.
- Індексну оцінку: гігієнічного стану, рівня ураження твердих тканин зубів та пародонта.
- Етіологію, патогенез, клініку, діагностику та диференційну діагностику карієсу, некаріозних уражень твердих тканин зуба, пульпіту, періодонтит.
- Принципи, методи, показання до застосування знеболення в клініці терапевтичної стоматології.
- Особливості надання невідкладної допомоги пацієнту при термінальних станах.
- Особливості лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту.
- Методи та засоби індивідуальної та професійної гігієни порожнини рота, методики профілактики карієсу зубів.
- Принципи, форми і методи первинної профілактики розвитку карієсу зубів на державному, соціальному, медичному та індивідуальному рівнях застосування.

Вміги:

- Підготувати стоматологічну установку, стоматологічний інструментарій, пломбувальні матеріали, обладнання до роботи.
- Готувати до роботи робоче місце лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
- Провести клінічне обстеження стоматологічного хворого, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
- Заповнити амбулаторну картку стоматологічного хворого, записати зубну формулу, виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на рентген-обстеження.
- Скласти план лікування хворого на карієс, пульпіт, періодонтит.
- Проводити знеболення твердих тканин зуба та пульпи.
- Виписувати рецепти призначених лікарських розчинів.
- Проводити лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту.
- Проводити професійну чистку зубів.
- Визначати гігієнічні індекси, індекси карієсу.
- Проаналізувати віддалені результати лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту.
- Проводити бесіди, лекції на санітарно-просвітницьку тему.

Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу 12 хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4)

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності. 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за

списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18	ПРН19	ПРН20	ПРН21	ПРН22	ПРН23
ОК 33.3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	-

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПР 1 Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (аномалія прикусу, асиметрія обличчя, біль у зубах, гіперестезія, диспропорція обличчя, патологічна утертість зубів, зміна міжальвеолярної висоти, назубні відкладення, порушення функцій смоктання, ковтання патологічна рухомість зубів, рецесія ясен, ясенева, пародонтальна, кісткова кишенья); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (гіперестезія, стирання зубів, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта)

ПР 2 Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (інтерпретація променевої діагностики зубо-щелепного апарату, мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі пародонта, функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.)).

ПР 3 Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (інтерпретація променевої діагностики зубо-щелепного апарату, мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі пародонта, функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.) пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (гіперестезія, стирання зубів, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта).

ПР 4 Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, алергійні ураження).

ПР 5 Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок)

ПР 6 Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПР 7 Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПР 8 Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (гіперестезія, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, травми зубів) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами

ПР 9 Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (гіперестезія, стирання зубів, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, травми зубів) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 10 Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (вагітність, анемія, артеріальна гіпертензія, вади серця, серцева недостатність, серцева аритмія, наявність кардіостимулятора, гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій, епілепсія, бронхіальна астма, цукровий діабет, ВІЛ-інфекція /СНІД, вірусні гепатити, дифтерія, правець) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 11 Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження).

ПР 13 Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок)

ПР 19 Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПР 20 Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПР 21 Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (гіперестезія, стирання зубів, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, алергійні ураження,) для різних верств населення та в різних умовах (виконувати штучне дихання, виконувати непрямий масаж серця, фіксувати язик, проводити ін'єкції лікарських речовин (внутрішньом'язове, підшкірне, внутрішньовенне струминне та крапельне введення), вимірювати артеріальний тиск).

ПР 22 Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (гіперестезія, стирання зубів, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження) для різних верств населення та в різних умовах (вибіркове пришліфування зубів, вирівнювання оклюзійної поверхні, оклюзограма, заповнення пародонтограми, видалення зубних нашарувань, діатермокоагуляція, місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове), кюретаж пародонтальних кишень, медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта, проведення лігатурного зв'язування зубів,

проведення професійної гігієни порожнини рота, проведення пародонтального зондування, пародонтального абсцесу).

2. Інформаційний обсяг виробничої практики „Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології”

На виробничу лікарську практику з терапевтичної стоматології на 3 році навчання відводиться 75 годин, 2,5 кредити ЄКТС.

3. Структура навчальної дисципліни „Лікарська практика з терапевтичної стоматології”

Назва практики	Всього	Кількість годин		Рік навчання/ семестр	Вид контролю
		Кредитів ECTS	Практичних СРС		
Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології»	75 год.	2,5	36	3 / VI	Диференційний залік

Програма практики представлена диференційованим заліком.

Практика студентів стоматологічного факультету проводиться в якості помічника стоматолога відповідно до діючого навчального плану та програми. Виробнича лікарська практика студентів 3 курсу в обсязі професійних обов'язків помічника стоматолога триває 2 тижні.

Із базами практики вищі медичні навчальні заклади завчасно укладають договори про проходження виробничої практики і за два місяці до початку практики погоджують з ними графіки її проходження.

Базами виробничої практики можуть бути поліклінічні відділення обласних, міських та районних лікарень, стоматологічних поліклінік, приватних клінік.

Послідовність проходження практики в терапевтичному стоматологічному відділенні визначається кожним навчальним закладом і може змінюватися у разі потреби. Виробнича практика є самостійною роботою студентів, яка контролюється і оцінюється керівником бази практики та викладачем кафедри терапевтичної стоматології.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль проходження практики покладається на керівництво вищого медичного навчального закладу. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практики забезпечують профільні кафедри. Загальну організацію практики і контроль за її проведенням в університеті здійснює завідувач відділу практики.

Керівниками виробничої практики навчального закладу наказом ректора призначаються досвідчені викладачі кафедр, які безпосередньо беруть участь у навчальному процесі з дисципліни „терапевтична стоматологія”.

Підсумковий контроль (диференційований залік) засвоєння лікарської виробничої практики відбувається після її завершення в останній день.

4. Тематичний план практики з терапевтичної стоматології

№	Тема заняття	К-ть днів
1.	Структура та обладнання стоматологічної клініки. Етика та деонтологія в стоматології. Техніка безпеки. Методи клінічного обстеження стоматологічного хворого.	1
2.	Зубні відкладення, їх види. Механізм утворення, структура, хімічний склад.	1
3.	Знеболення в терапевтичній стоматології, види, методи, засоби, показання до використання.	1
4.	Карієс зуба. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
5.	Ураження твердих тканин зуба некаріозного походження.	1
6.	Гострі та хронічні форми пульпіту. Етіологія, патогенез, клініка і диференційна діагностика.	1
7.	Систематика методів лікування пульпітів. Ефективність, можливі ускладнення. Пломбування кореневих каналів, методики, матеріали.	1
8.	Гострі та хронічні верхівкові періодонтити.	1
9.	Принципи і схема лікування верхівкових періодонтитів.	1
10.	Фізіотерапевтичні методи лікування хвороб ендодонта. Диференційований залік.	1

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема
1.	Додаткові методи обстеження в стоматології. Медична стоматологічна документація.
2.	Професійна гігієна порожнини рота, оцінка її ефективності та значення у профілактиці стоматологічних хвороб. Ультразвуковий та порошкоструменевий методи зняття зубних відкладень. Методика застосування
3.	Допомога при невідкладних станах.
4.	Статистичні показники карієсу зуба. Клінічні класифікації карієсу.
5.	Методи відбілювання їх на структуру твердих тканин зуба
6.	Рентгендіагностика захворювань ендодонту
7.	Особливості механічної та медикаментної обробки кореневих каналів при лікуванні захворювань ендодонту.
8.	Характеристика медикаментних засобів для лікування захворювань ендодонту.
9.	Заапикальна терапія. Лікарські препарати.
10.	Пломбування кореневих каналів, методики, матеріали.

Перелік вмінь та практичних навичок, які повинен набути студент під час виробничої практики

№ п/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка в балах
1.	Робота з медичною документацією. Заповнення і ведення амбулаторної історії хвороби стоматологічного хворого.	3-5

2.	Робота з стоматологічним обладнанням та інструментами, Стерилізація.	3-5
3.	Провести клінічне обстеження хворого з патологією зуба: 1. скарги 2. анамнез 3. зовнішньоротове обстеження 4. внутрішньоротове обстеження 5. перкусія 6. пальпація 7. рухомість	3-5
4.	Провести додаткові методи обстеження зубів – оцінка гігієнічного стану порожнини рота (ГІ) – температурна діагностика – визначення інтенсивності коричневої пігментації емалі при флюорозі зубів – кольорові тести з барвниками – ТЕР- тест – ЕОД – рентгенологічні методи обстеження зубів Формулювання діагнозу	3-5
5.	Виконати знеболення 1. аплікаційне 2. інфільтраційне 3. провідникове	3-5
6.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком).	3-5
7.	Запломбувати каріозні порожнини • тимчасовими пломбами • цементами • композиційними матеріалами хімічного затвердіння • композиційними матеріалами світлового затвердіння	3-5
8.	Накладати кофердами	3-5
9.	Провести видалення зубних відкладень	3-5
10.	Провести вибілювання зубів	3-5
11.	Провести сеанс ремінералізуючої терапії.	3-5
12.	Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями	3-5
13.	Провести герметизацію фісур	3-5
14.	Провести розкриття порожнин зубів всіх груп	3-5

15.	Лікування пульпіту: 1. біологічний метод 2. метод вітальної ампутації 3. метод вітальної екстирпації 4. метод девітальної екстирпації 5. комбінований метод	3-5
16.	Лікування періодонтиту: • механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами • антисептична і медикамента обробка кореневого каналу • obturaція кореневого каналу пастами • obturaція кореневого каналу внутрішньоканальним штифтом • методика відновлення коронки зуба анкерним штифтом	3-5
17.	Провести дренаж верхівкового періодонту	3-5
18.	Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту	3-5
19.	Провести інтрадентальний електрофорез	3-5
20.	Вміти надати допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку	3-5
21.	Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування	3-5
22.	Провести професійну гігієну порожнини рота	3-5
23.	Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота	3-5
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи	3-5
	Сума балів за виконання практичних навичок	

Обов'язковим є ведення щоденника виробничої лікарської практики (додатки 1-5), який заповнюється студентом кожного дня та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента у стоматологічному кабінеті. Після закінчення виробничої лікарської практики студентом заповнюється підсумковий звіт про виконану роботу.

Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю:

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.
2. Класифікація карієсу (робоча).
3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.
4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.

5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.
6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.
7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.
8. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
9. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.
10. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.
11. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методики.
12. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.
13. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
14. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
15. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.
16. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.
17. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.
18. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
19. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.
20. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.
21. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.
22. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
23. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливість лікування.
24. Квітучий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.
25. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
26. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
27. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
28. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного карієсу.
29. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.
30. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
31. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.
32. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.
33. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.
34. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
35. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.
36. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
37. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.
38. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.
39. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання,

протипоказання, механізм дії, методика проведення.

40. Пульпіт. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація пульпітів

41. Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.

42. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, стандарти ISO. Призначення, правила застосування.

43. Біологічний метод лікування пульпіту. Визначення. Показання та протипоказання. Послідовність та особливість етапів лікування. Обґрунтування вибору лікувальних паст.

44.. Вітальна ампутація: визначення, показання, протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування. Можливі ускладнення.

45. Вітальна екстирпація: визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.

46. Девітальна екстирпація. Визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.

47. Комбінований метод лікування пульпіту. Визначення, послідовність та особливості етапів лікування.

48. Девітальна ампутація. Визначення. Показання та протипоказання. Ефективність методу. Послідовність та особливість етапів лікування.

49. Препарування кореневих каналів при лікуванні пульпітів. Механічне та хімічне розширення кореневих каналів. Інструменти, сучасні технології.

50. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту: метод центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.

51. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту. Профілактика, способи усунення.

52. Періодонтит. Визначення, етіологія та патогенез. Класифікація періодонтитів

53. Лікування гострого серозного верхівкового періодонтиту інфекційної етіології: принцип лікування, послідовність та особливості етапів лікування.

54. Лікування гострого травматичного верхівкового періодонтиту. Особливості лікування в залежності від виду травми.

55. Лікування гострого медикаментозного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливість етапів лікування, антидот-терапія.

56. Лікування гострого верхівкового гнійного періодонтиту. Послідовність та особливості етапів. Невідкладна допомога.

57. Лікування хронічного фіброзного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування.

58. Лікування хронічного верхівкового гранулюючого періодонтиту в одне відвідування: показання, методика. Послідовність та особливості етапів лікування. Вибір пломбувального матеріалу та методу пломбування кореневого каналу.

59. Послідовність та особливості етапів лікування хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту. Методи впливу на за апікальне вогнище інфекції.

60. Лікування загострення хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування.

61. Послідовність та особливості етапів лікування загострення хронічного періодонтиту, ускладненого періоститом.

62. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Показання. Послідовність та особливості етапів лікування.

63. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.

64. Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні верхівкового періодонтиту. Профілактика, способи усунення.

65. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпітів, періодонтитів.

Особливості вибору силерів та методу obturaції каналів за допомогою філерів (метод центрального штифта, вертикальної і латеральної конденсації гутаперчі).

66. Використання фізичних методів в комплексній терапії пульпітів, періодонтитів: показання, протипоказання, особливості призначення, методика проведення.

Методи навчання

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою відповідно до вимог Болонського процесу. Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок**(різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різблення з пластичних мас).

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей. Одним із видів діяльності студентів та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики. Щоденник є основним документом на період виробничої практики, включаючи її захист. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати в щоденник все, що зроблено впродовж робочого дня. У ньому ж, в загальній послідовності відображається суспільно-корисна робота.

Після закінчення виробничої практики, студенту видається характеристика на щоденник, підписана безпосереднім керівником виробничої практики та головним лікарем. Під час написання характеристики слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками. Характеристика повинна бути завірена печаткою лікувального закладу, де проводилась виробнича практика. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом керівника практики щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового контролю.

Поточне оцінювання. Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх профіль (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення щоденника, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком з кожного розділу, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку, визначеному в підсумковому звіті в балах:

«5» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» бали – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» бали - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

Форма підсумкового контролю успішності навчання.

До диференційного заліку з практики допускається студент, який на 100% виконав запропоновану кількість практичних навичок, виклав їх у письмовій формі, надав обґрунтовані відповіді на запитання щодо змісту щоденника, та отримав мінімум 72 бали з 120 максимальних.

Диференційний залік з сестринської виробничої практики студентів 2-го курсу передбачає суму балів з практичних навичок з переліку та кількості балів під час підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, становить 80, при цьому:

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 25 % студентів

Кількість балів з практики, яка нарахована студентам, конвертується у 4-рибальну шкалу таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

Методичне забезпечення

1. Перелік тестових завдань для самоконтролю та для диференційованого заліку.
2. Щоденник з виробничої практики.
3. Методичні рекомендації щодо проведення виробничої практики студентів III курсу.
4. Алгоритми виконання практичних навичок.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Данилевський Н.Ф. Пропедевтика терапевтичної стоматології / Н.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, И.Г. Дикова // М: 2017. - 400 с.
2. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології (підручник) — А.В. Борисенко, М.Ф. Данилевський, Л.Ф. Сидельникова та ін., 2020. – 456 с.
3. Пропедевтика терапевтичної стоматології: фантомний курс, лекційний матеріал / Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик.- Львів, 2002,- 159 с.
4. Терапевтична стоматологія / За ред. проф. А.К. Ніколішина.- Вінниця: Нова Книга, 2012 - С. 379-427.
5. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія / За ред. Проф. А.В. Борисенка. – Київ: Медицина, 2017. – 664 с.
6. Т. Петрушанко, А. Ніколішин, Н. Іленко, Е. Ніколішина, І. Іваницький. Виробнича практика з терапевтичної стоматології для студентів. – Київ: Центр навч. Літератури, 2018. – 288 с.

Додаткова:

1. Тимофеев О. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология. В 2-х книгах. Книга 1. Київ: Медицина, 2020 - 992 с.
- Р. Самусев, С. Дмитрієнко Основи клінічної морфології зубів 2018 Навчальна книга – Богдан 352 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Офіційний сайт Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького:

<http://www.meduniv.lviv.ua/>

Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки: Електронний каталог бібліотеки.

Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники.

Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. <http://bookmed.by/stomatologiya/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanij-skorikova-l-a.html>
2. http://dentalss.org.ua/load/kniga_stomatologia/obshhaja_stomatologija/propedevtika_stomatologicheskikh_zabolevanij/6-1-0-422
3. <http://www.library.gov.ua/novi-nadkhodzhennia/stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2/802-stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2>
4. <http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskij.html>
5. http://stom.at.ua/load/ehlektronnye_knigi/terapevticheskaja_stomatologija/5
6. <http://www.stomatkniga.ru/http://fb2.booksgid.com/medicina/76513-k-kapustin-stomatologiya.html>
7. <http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>
8. <http://www.webmedinfo.ru/borovskij-e-v-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik-dlya-studentov-medicinskix-vuzov.html>

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Кафедра: Терапевтичної стоматології

Завідувач кафедри: професор В.М. Зубачик

**ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**
"Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології"

Прізвище, ім'я, по батькові студента _____

Факультет: стоматологічний

Курс III Група _____

База

практики

Львів-202__р.

Студент

(прізвище, ім'я та по-батькові)

проходить виробничу практику з дисципліни "Лікарська практика з терапевтичної стоматології" в обсязі обов'язків помічника стоматолога-терапевта на базі _____

(назва лікувального закладу)

у

(місто, область)

Терміни практики: з _____ до _____ 201 р.

Керівник виробничої практики від кафедри

(посада, ПІП, підпис)

Керівник практики від лікувального закладу _____

(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Безпосередній керівник практики від лікувального закладу

(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Студент прибув " _____ " _____ 201__ р. вибув
" _____ " _____ 201__ р.

Підпис відповідальної особи
М.П. _____

Зразок щоденника практики

№ п/п	Дата	ПІБ, рік народження	№ відвідування	Скарги	Об'єктивне дослідження	Діагноз	Лікування
1	19.07.16	Кушнір О.П., 1960 р.н.	1	Короткочасні болі в ділянці нижніх бокових зубів зліва при прийомі їжі.	Глибока каріозна порожнина (I кл. за Блеком) в 36 зубів, яка заповнена залишками їжі. Дентин розм'якшений, болючий при зондуванні на дні та стінках порожнини, реакція на температурні подразники болюча, зникає після усунення подразника. Перкуторна реакція від'ємна. Електрозбудливість – 8 мкА	Гострий глибокий карієс 36 зуба.	Знеболення, препарування каріозної порожнини, медикаментна обробка, лікувальна прокладка (.....), ізолювальна прокладка (.....), пломба 3 (.....)

Додаток 4

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Від закладу охорони здоров'я

Від університету

ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ

Сума балів за:		Всього балів	Традиційна оцінка	Дата	Підпис викладача
виконання практичних навичок	Підсумковий контроль				

Керівник практики від кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток 5

№ з/п	Перелік практичних навичок	Дата складання	Відмітка про зарахування в балах	Підпис
1.	Робота з медичною документацією. Заповнення і ведення амбулаторної історії хвороби стоматологічного хворого.			
2.	Робота з стоматологічним обладнанням та інструментами, Стерилізація.			
3.	Провести клінічне обстеження хворого з патологією зуба: 8. скарги 9. анамнез 10. зовнішньоротове обстеження 11. внутрішньоротове обстеження 12. перкусія 13. пальпація 14. рухомість			
4.	Провести додаткові методи обстеження зубів – оцінка гігієнічного стану порожнини рота (ГІ) – температурна діагностика – визначення інтенсивності коричневої пігментації емалі при флюорозі зубів – кольорові тести з барвниками – ТЕР- тест – ЕОД – рентгенологічні методи обстеження зубів Формулювання діагнозу			
5.	Виконати знеболення 4. аплікаційне 5. інфільтраційне 6. провідникове			
6.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком).			
7.	Запломбувати каріозні порожнини • тимчасовими пломбами • цементами • композиційними матеріалами хімічного затвердіння • композиційними			

	матеріалами світлового затвердіння			
8.	Накладати кофердами			
9.	Провести видалення зубних відкладень			
10.	Провести вибілювання зубів			
11.	Провести сеанс ремінералізуючої терапії.			
12.	Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями			
13.	Провести герметизацію фісур			
14.	Провести розкриття порожнин зубів всіх груп			
15.	Лікування пульпіту: 6. біологічний метод 7. метод вітальної ампутації 8. метод вітальної екстирпації 9. метод девітальної екстирпації 10. комбінований метод			
16.	Лікування періодонтиту: • механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами • антисептична і медикамента обробка кореневого каналу • obturaція кореневого каналу пастами • obturaція кореневого каналу внутрішньоканальним штифтом • методика відновлення коронки зуба анкерним штифтом			
17.	Провести дренаж верхівкового періодонту			
18.	Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту			
19.	Провести інтрадентальний електрофорез			

20.	Вміти надати допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку			
21.	Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування			
22.	Провести професійну гігієну порожнини рота			
23.	Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота			
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи			
	Сума балів за виконання практичних навичок			